

KRALOVICKÝ OBZOR

Měsíčník Městského úřadu Kralovice – LISTOPAD 2022 | Ročník 67 (První číslo vyšlo 8. října 1905) | Příští číslo vyjde 3. prosince | Cena Kč 4,-

Milí spoluobčané.

Především bych chtěl poděkovat za obrovskou důvěru, které se našemu SNK – Volba pro aktivní využití volného času i mně osobně dostalo při komunálních volbách. Tento výsledek je pro nás nesmírně potěšující, ale zároveň je obrovským závazkem do dalších let. Za sebe, ale i za své další kolegy z rady a zastupitelstva města mohu slíbit, že budeme pracovat tak, abychom si Vaši důvěru zasloužili.

A rád Vám předkládám pozvánku na zajímavé události. Listopad sice ještě nevoní blížícími se Vánoci, ale adventní atmosféru už přináší. Pravidelně se v tento měsíc v našem městě rozsvěcí vánoční strom. Letos se tradiční slavnost bude konat na první adventní neděli, tedy 27. listopadu od 17.00 hodin na náměstí Osvobození. Hlavní program obstará zpěvem koled sbor základní školy. Zastavení u vánočního stromu ale budou probíhat i další tři prosincové neděle – v odpoledních hodinách bude připraven zhruba čtyřicetiminutový program doplněný o prodej keramiky a drobného občerstvení. Vánoční stromy se rozsvítí i v přidružených obcích, v Hradecku plánují Slavnost světla na pátek 25. listopadu od 18.00 hodin. Věříme, že si i díky těmto chvílkám zpříjemníte předvánoční čas.

Na krátké setkání ale můžete přijít již dříve – ve čtvrtek 17. listopadu se po pauze zaviněné koronavirem uskuteční akce Svíce pro svobodu. V 17.30 hodin u kašny na náměstí Osvobození bude možné zapálit svíčku, poprosit o dar svobody a zavzpomínat na významné dny naší historie spojené právě s tímto datem.

Příjemný blížící se advent všem přeje

Karel Popel, starosta města

Z OBSAHU ČÍSLA

Str. 2 Aktuálně: Zprávy z radnice

Str. 3 Historie: Jak se hospodařilo

Str. 4 Sport: Malá kralovická se opět pobeží; Pozvánky na listopad

Zastupitelé zvolili nové vedení města

Ustavující zasedání se konalo ve středu 19. října v Lidovém domě Kralovice

Nově zvolení zastupitelé města Kralovice pro období 2022 až 2026 (zleva): Ing. Pavel Stuš, Bc. Jitka Schreiberová, Ing. Rudolf Salfický, Pavla Zemanová, Aleš Mandaus, Jiří Václavík DiS., Ing. Martin Weis, Ing. Karel Popel, Renáta Kozová, Ing. Michal Wollráb, Martin Slemenský, Luděk Bořek, Jiří Buňka, Milan Kůsa a Ing. Lukáš Janko. Foto M. Zeman

Kralovice – Komunální volby proběhly v České republice, a tedy i v Kralovicích v pátek 23. a v sobotu 24. září. V našem městě a jeho přidružených částech se jich zúčastnilo 53,00 % oprávněných voličů. To je o 6,93 % více než byl celostátní průměr a jedná se i o vyšší volební účast oproti roku 2018 (tehdy 51,05 %). Volební výsledky rozhodly o složení nového zastupitelstva na období 2022 až 2026.

Necelý měsíc po volbách proběhlo v Kralovicích první ustavující zasedání nového zastupitelstva. Patnáctičlenný sbor (jména jednotlivých zastupitelů byla zveřejněna v říjnovém čísle KO) nejprve složil předepsaný slib a pak rozhodl o složení vedení města a dvou výborů.

Starostou byl podruhé zvolen Ing. Karel Popel (57 let, zvolen za SNK – Volba pro aktivní

využití volného času), stejně tak podruhé se místostarostou stal Ing. Lukáš Janko (40, ODS). Dalšími členy městské rady jsou Martin Slemenský (41), Renáta Kozová (53, oba SNK – Volba pro aktivní využití volného času) a Ing. Michal Wollráb (38, Kralovicko SPOLEČNĚ). Určeno bylo i obsazení postů ve výborech. Pětičlenný finanční výbor povede Ing. Martin Weis (40, SNK – Volba pro AVVČ), členy jsou Jiří Václavík (42, Kralovicko SPOLEČNĚ), Martin Slemenský, Jiří Buňka (52, SNK – Aktivní děti naše budoucnost) a Ing. Pavel Stuš (26, ANO 2011).

Předsedou kontrolního výboru byl zvolen Luděk Bořek (51, ANO 2011), dalšími dvěma členy Aleš Mandaus (39, ODS) a Bc. Jitka Schreiberová (53, SNK – Aktivní děti naše budoucnost).

Úplné výsledky komunálních voleb jsou k dohledání např. na www.volby.cz.

Druhé zasedání mají zastupitelé naplánováno na 14. prosince a mj. budou schvalovat rozpočet Kralovic na rok 2023. (měú)

Krátké zprávy:

MUZEUM A GALERIE SEVERNÍHO PLZEŇSKA v Mariánské Týnici zve širokou veřejnost 5. listopadu od 14 hodin na tradiční podzimní oživlou prohlídku k zakončení turistické sezony. Tematická prohlídka je doprovodným programem k výstavě Tajemství úrody a opět se bude jednat o zábavné a poučné odpoledne pro celou rodinu. Návštěvníci si vyzkouší mletí obilí na středověkém kamenném mlýnku, předvedeno bude mlácení obilí cepy a práce se zemědělskými stroji. Chybět nebude ani téma pěstování chmelu pro pivovarnictví a dalších produktů rostlinné výroby, jakožto základu stravy (nejen) našich předků. V předšálí bude možné zhlédnout film prezentující tradiční zemědělské práce. Kreativní dílnu zajišťuje DDM Pohodáček a občerstvení Integrovaná střední škola Jesenice.

AKTUÁLNÍ INFORMACE o výpadcích v dodávkách elektřiny najdete na webových stránkách města. V dolní části úvodní stránky na adrese www.kralovice.cz je odkaz na informační panel ČEZu s přehledem chystaných odstávek.

VÍTÁNÍ OBČÁNKŮ proběhne v obřadní síni kralovické radnice v sobotu 26. listopadu od 13.00 a 13.45 hodin.

Mariánská Týnice získává ocenění

Po dokončení obnovy se Mariánská Týnice dostává do centra pozornosti odborné veřejnosti pro jedinečný a neobvyklý památkový přístup.

Kralovice – Ocenění, které získává v různých soutěžích, jsou dokladem toho, že cesta, na níž jsme se vydali před třiceti lety, byla ve prospěch památky i krajiny Kralovicka. Není náhodou, že v letošním roce jsou ocenění za svoji dlouhodobou práci dva představitelé, kteří Mariánské Týnici věnovali své úsilí v oblasti památkové záchrany. Oprávněně se dostává ocenění Ing. Jindřicha Rinešovi, jemuž bude 15. listopadu udělena cena Národního památkového ústavu Patrimonium pro futuro (s podtitulem Společenské ocenění příkladů dobré praxe). Od roku 2014 ji vyhláší a uděluje NPÚ ve snaze zhodnotit a vyzdvihnout to, co se v oblasti památkové péče podařilo a ocenit ty, kteří se o úspěšné dílo přičinili. Druhou cenu získal v září ATELIER SOUKUP OPL ŠVEHLA s.r.o. z Plzně (Ing. arch. Jan Soukup a Ing. arch. Karolína Halusková) za východní ambit v Mariánské Týnici.

Představíme nejprve Ing. Jindřicha Rineše (1943–2016), jemuž je cena udělena bohužel in memoriam. S Mariánskou Týnicí se pracovně začal setkávat po roce 1990, kdy byla zahájena velmi náročná obnova kostela Zvěstování Panny Marie. Rekonstrukce kostela bez kupole, s propadlými klenbami apsid v celkově havarijním stavu se stala jeho životním úkolem. Skromný projektant a geniální statik, jemuž se staly osudem především zanedbané církevní památky v Čechách, jejichž krovy znal nazpaměť, byl stále na cestách. V pražském ateliéru rýsoval do noci projekty, které měly prodloužit život

krajinným dominantám o další staletí. Tak je tomu především u Mariánské Týnice, jejíž kupoli projektoval do všech detailů. V době realizace technicky náročných prací pobýval na stavbě každý týden, aby řešil s řemeslníky na místě všechny peripetie složitého díla. Jeho víra ve smysl a proveditelnost obnovy byla v začátku úvah o zahájení velké akce rozhodující. Přestože, jak říkal, je rekonstrukce především technickou stránkou věci, která je racionálně uchopitelná, vyrovnal se s mimořádným úkolem v duchu barokních mistrů, kteří vnášeli do staveb vedle vynikajícího řemesla i ducha umění. S pokorou, k níž přistupoval k svěřeným úkolům a s hlubokou znalostí stavby, dokázal obrazně podat ruku baroknímu tvůrci Mariánské Týnice Janu Blažejí Santinimu (1677–1723) a v jeho duchu i rukopise se zhostil úkolu generálního projektanta obnovy s nejvyšším mistrovstvím. Od celkové koncepce obnovy kupole až po řešení technických detailů zvládal všechny etapy práce s takovou bravurou, že si nikdo neodvážil pochybovat o smyslu dlouholetého procesu neobvyklých prací. K posledním projektům patří obnova nárožních kaplí východního ambitu a posouzení možností jeho dostavby. Ing. Jindřicha Rineše je třeba postavit do čela šiku obhájců Mariánské Týnice vedle Ing. arch. Hanuše Zápala (1885–1964), který se jako architekt podílel na první etapě obnovy a k jehož práci s úctou Rineš vždy pohlížel. Jako výraz poděkování dal Nadační fond Mariánská Týnice

k životnímu jubileu Jindřicha Rineše vytvořit portrétní bustu, která je umístěna ve východním ambitu v expozici věnované století obnovy Mariánské Týnice. Busta, která je dílem akad. sochaře Oldřicha Karbana, byla slavnostně odhalena k jeho šedesátému narozeninám stejně jako busta jeho kolegovi Mojžíru Horynovi (1945–2011), znalci Santiniho architektury, který se jako první věnoval možnosti záchrany Mariánské Týnice ještě ve Státní ústavu pro rekonstrukci měst a památkových objektů.

Druhým mužem, který spojil desetiletí své činnosti s Mariánskou Týnicí, je Ing. arch. Jan Soukup (nar. 1946 v Plzni). Jeho první prací na Mariánské Týnici byl projekt obnovy věže proboštství do barokní podoby v roce 1993. Po letech se úspěšný plzeň-

ský památkový ateliér vrátil do Mariánské Týnice, aby dokončil Santiniho myšlenku, která čekala na svoji příležitost tři století.

pokračování na straně 3

Mariánská Týnice před zahájením obnovy v 80. letech 20. století, foto V. Fyman

Mariánská Týnice po dokončení obnovy v roce 2022, foto archiv muzea

Investiční akce ve městě

Kralovice – Práce v Mírové, Alšově a Školní ulici definitivně uzavřela v úterý 1. listopadu kolaudace této stavby.

Další akce pokračují: rozjely se práce na demolici uhelný (a následně stavbě dvou garáží) v areálu základní školy a začalo se budovat prodloužení vodovodu v ulici Marie Majerové. Hotova je oprava chodníčku mezi spojitelnou a sídlištěm, probíhá budování parkovacích míst a chodníku v ul. Alšova a Boženy Němcové. Rovněž se pracuje na dokončení bezbariérové trasy v Havlíčkově ulici, což byla podmínka získání dotačního titulu na stavbu výtahu v Domě s pečovatelskou službou.

Na přístavbě knihovny (Markova tř.) je nový nápis označující tuto instituci, od 3. října je možné si zarezervovat pozemky v lokalitě Pod Rybníkem na výstavbu rodinného domu (podrobnosti byly zveřejněny v minulém čísle KO a jsou rovněž na webu www.kralovice.cz). Byly doplněny herní prvky dětského hřiště u fotbalového sta-

dionu, kde přibude ještě altán a o workoutovou sestavu bude doplněn i vznikající parčík pod spojitelnou.

Poptávkovým řízením byla vybrána firma na dokončení oprav okolí u kostela sv. Petra a Pavla a na vypracování projektu výtahu na radnici.

Doplňuje se rovněž městská zeleň – v úterý 25. října proběhla výsadba v uličce ze Sadů ČSA k fotbalovému hřišti. Zároveň je možné podávat náměty na doplnění výsadby na sekretariát městského úřadu (Markova tř. 2). Návrhy ale musí korespondovat s reálnými možnostmi výsadby, které často komplikuje „přítomnost“ inženýrských sítí, vedení veřejného osvětlení nebo optických kabelů...

Jakékoliv informace ohledně probíhajících stavebních akcí města poskytnou v přízemí radnice vedle knihovny (Markova ul. 2) pracovníci investičního oddělení města Jana Šmirousová a Mgr. Milena Krevová (tel. 373 300 262, 263). (měú)

Koncert srdce svého I. a II.

Kralovice – V zářijovém čísle Kralovického obzoru byla zveřejněna informace o vydané dvoudílné publikaci o životě a díle houslisty Josefa Slavíka. Bohužel se do této zprávy vloudily dvě nepřesnosti. Tou první byl název knihy, který správně zní „Koncert srdce svého.“

Druhou nepřesnost, sdělení o tom, že Josef Slavík nebyl ve své době dostatečně doceněn, opravuje sama autorka knihy Ludmila Zenková: „Houslista byl za svého života doma ve vlasti i ve Vidni, tehdejším sídle rakouské monarchie, tak slaven, veřejností ctěn a milován, jako málokterý umělec. Jeho mimořádnou virtuozitu vysoce oceňoval i takový velkán, jako Niccolò Paganini, který jej považoval za sobě rovného. Poslední tři roky života prožíval Slavík větší slávy a pozornosti než Paganini. Kritiky jeho vystoupení se rozšířily po celé Evropě a obdržel pozvání i z Filadelfie. Skutečně tvrdé odmítání zažil Slavík pouze v Paříži.“

Za uvedené nepřesnosti se autorce i čtenářům omlouváme. (měú)

Muzeum vydalo nový sborník

Mar. Týnice – Muzeum a galerie severního Plzeňska v Mariánské Týnici vydalo nové číslo Vlastivědného sborníku 3/2022, čtvrtletníku regionálních dějin severního Plzeňska.

Na stránkách tohoto čísla Vás čekají tři recenze nových publikací vztahujících se k regionu severního Plzeňska, také text o zvěři a lesním hospodářství, příběh Zázračného obrazu Krista Salvatora z Chrudimi, nechybí ani zmínka o stoletém výročí Lidového domu v Kralovicích nebo příspěvek o historických okolnostech roku 1942 v Kralovickém obzoru. Výzkum rybníka Oboráku u Sechutic dokázal, že díky jeho obnově lze zkoumat i dávnou historii, což reflektuje odborný text o archeologickém výzkumu.

Cena za sborník zůstává stejná, tedy pouhých 10 Kč. Jednotlivá čísla sborníku včetně starších výtisků lze zakoupit v pokladně muzea, či lze po objednání na telefonu 373 396 410 zaslat poštou (10,- Kč + poštovné). Další možnosti je zakoupení v prodejně Tabák/Papírnictví – nám. Osvobození 482, Kralovice. (hf)

Vzniklo nové odpočinkové místo u železniční trati

Kralovice – Spolek Místní dráha Rakovník – Mladotice zřídil během září letošního roku nové odpočinkové místo u křižení železniční trati s nově obnovenou Starou plaskou cestou neda-leko Mariánské Týnice. Místo je kromě obvyklého zastřešeného sezení se stolem vybaveno informační tabulí o historii regionální železnice i o peripetiích její trasy mezi Mariánskou Týnicí a zastávkou Trojany. Představena je i vize nové

zastávky právě v daném místě. Návštěvník získá také informace o Staré plaské cestě, Mariánské Týnici nebo historii kralovické farnosti. Informační tabule je další v sérii, kterou je postupně osazována celá trať. Zřízení odpočinkového místa finančně podpořil Plzeňský kraj a členové spolku věří, že se stane oblíbenou zastávkou jak pěším turistům, tak cyklistům a do budoucna i zastávkou železniční. (jf)

Foto A. Strach

Tradiční podzimní výstava drobného zvířectva se konala v sobotu 24. září v chovatelském areálu v ul. B. Němcové v Kralovicích. Jednalo se o 58. výstavu pořádanou místní organizací Českého svazu chovatelů. Sešlo se na ní několik desítek vystavovatelů králíků, holubů, drůbeže a exotů, které obdivovaly na tři stovky návštěvníků. Foto K. Popel

Pomník Jana Jindřicha Marka

Kralovice – Pomník v parku u farního kostela sv. Petra a Pavla byl slavnostně odhalen 6. října 1895. Z benešovského syenitu jej zhotovila plzeňská firma Cingroš. Na pomníku byl umístěn bronzový medailon s Markovým portrétem, který byl vandaly odcizen. Model kopie medailonu připravil sochař pan Bartoloměj Štěrba z Kozojed a odlil pan Jindřich Kovařík. Ještě zbývá pomník doplnit replikou vavřínové ratolesti a drobná památka na náměstí Floriána Gryspeka bude opět kompletní. Budeme věřit, že se pomník

nestane znovu cílem ničitelů, podobně jako opravená fasáda kostela sv. Petra a Pavla.

Jan Jindřich Marek byl český obrozenecký kněz a spisovatel. Svá díla publikoval pod pseudonymem Jan z Hvězdy. Stal se knězem proti své vůli na přání přísného otce. Během své duchovenské dráhy působil v Plasích, Kozojedech a v Kralovicích. „Živ byl Bohu, svým a vlasti zdejší farář z Hvězdy Jan, spisy jeho, květy krásné, zdobí vlastenecký lán“, hlásá nápis nad jeho hrobem u kralovické hřbitovni kaple. (ts)

Fotografie dokumentující postupnou obnovu pomníku. Foto a archiv T. Soukupa

UPOZORNĚNÍ:

Dne 19. října byla zahájena přístavba Domu sociální péče Kralovice. Po staveništi a v jeho okolí se pohybují těžké stavební stroje (nákladní auta, rypadla, jeřáb). Pohyb této stavební mechanizace a možnost pádu břemene z výšky vystavuje přítomné osoby riziku poškození zdraví až usmrcení. Proto platí zákaz vstupu do vymezených ohraničených prostor staveniště.

V souvislosti se stavbou došlo také ke snížení kapacity parkoviště před DSP. Omezte zde parkování pouze na nutné případy. Ve dvoře Domu sociální péče je zaparkování možné pouze k vyložení a naložení imobilního pacienta.

Děkujeme za ohleduplnost, trpělivost a dodržování nastavených pravidel.

Vedení Domu sociální péče Kralovice, p. o.

Rada města se sešla ve středu 21. září na svém šestnáctém zasedání v roce 2022:

Rada města schválila: - Informace o obcích města pro policejní a justiční orgány; - Na základě výsledku poptávkového řízení uzavření smlouvy o dílo s firmou SUPTEL a.s. na realizaci akce „Prodloužení vodovodu v ulici Marie Majerové v Kralovicích“ za cenu ve výši 801.688,30 Kč bez DPH; - Na základě výsledku poptávkového řízení uzavření smlouvy o dílo s firmou TDS KOOBOZP Bc. Miloše Nováčka na realizaci akce „Zajištění výkonu technického dozoru stavby a koordinátora BOZP na akci Kralovice Nad Podměstským rybníkem“ za cenu ve výši 420.632 Kč bez DPH; - Na základě výsledku zadávacího řízení podlimitní veřejné zakázky na stavební práce „Kralovice – nad Podměstským rybníkem“ uzavření smlouvy o dílo na zajištění této lokality s firmou DEKA-KOM plus s.r.o. za cenu ve výši 36.588.823,77 Kč bez DPH; - Smlouvu o smlouvě budoucí o zřízení věcného břemene – služebnosti č. 5978/27 – 1256/33210/2022 uzavíranou s Ředitelstvím silnic a dálnic ČR s.p.o. na uložení inženýrské sítě – veřejného osvětlení pro cyklostezku Kralovice –

Kožlany do pozemku v jejich vlastnictví; - Smlouvu o omezení užívání nemovitosti ve správě SÚSPK č. 8600005721 uzavíranou se společností Správa a údržba silnic Plzeňského kraje p.o., kde předmětem smlouvy je uložení inženýrské sítě – veřejného osvětlení pro cyklostezku Kralovice – Kožlany do pozemků v jejich vlastnictví; - Dodatek č. 2 ke smlouvě o dílo uzavřené s firmou Král PM centrum s.r.o. na vybudování parkovacího stání v Žatecké ulici. Dodatek je parkovací stání rozšířeno za cenu 58.308 Kč bez DPH (oprava čísla dodatku); - Podporu Biskupství plzeňského v souvislosti s podáním žádosti o podporu z Programu zachrany architektonického dědictví na rok 2023, pro památkový objekt – kostel sv. Petra a Pavla v Kralovicích; - Žádost Základní školy Kralovice o povolení výměny plynového ohřívače vody za cenu ve výši 93.965 Kč bez DPH. Uvedená akce bude hrazena z rozpočtu Základní školy Kralovice; - Na základě cenové nabídky ze dne 20. 9. 2022 provedení stavební akce „Hradecko 66 – nájezd do vrat“ firmou Král PM centrum s.r.o. za cenu 49.326 Kč bez DPH a uzavření příslušné smlouvy o dílo; - Na základě cenové nabídky ze dne 20. 9. 2022 provedení stavební akce „Hradecko 67 – 2022 – podlaha a zhotovení průchodu“ firmou Král PM centrum s.r.o. za cenu 119.527 Kč bez DPH a uzavření příslušné smlouvy o dílo;

pokračování na straně 4

Jak se hospodařilo

Kralovice – Zalistujme tentokrát v kralovické městské kronice, která je hlubokou studnicí různých informací o dějinách města i jeho okolí, a podívejme se, jak je Jiřím Zetkem v kapitole „Na vsi“ popisováno venkovské hospodaření. Text z kroniky byl využit i pro výstavu „Tajemství úrody“ instalovanou v muzeu v Mariánské Týnici do 5. listopadu.

Stodola v ulici Na Palcátech, foto archiv muzea

„Hospodář rozdělil pozemky na tři díly, z nichž jeden osil ozimem, druhý jaří a třetí byl úhorem. Z ozimu se silo nejvíce žito, pšenice málo. Z jaře oves a něco málo ječmene, sázely se brambory a tuřín. Víkev, hrách a čočka se sily také málo. Úhořilo se, protože bylo málo hnoje. Pole se orala mělce na záhony. Obilí se žalo srpem. Oves a ječmen se žaly pod rukou, na kolena si dávali kůže, když klečeli při práci. Do panáků se obilí nedávalo. Když bylo suché, svázalo se a hned vozilo do stodoly.

Pro domácí potřebu se pěstoval len. Když uzrál, nechal se na louce odležet, potom jej svázali do otýpek a sušili v peci po pečení chleba. Když byl suchý, zpracovali jej na mědlici, drátěným kartáčem rozčesali a předli. Přadlena pařily v horké vodě, aby se plátno nesrazilo. Ve vsi byl tkadlec, který tkal plátno, jež si sami doma vybílili. Na konci plátna byla očka, kterým se připevnilo na kolíky na trávníku a potom se polévalo. Předlo

se celou zimu a ve větším statku mívali 3 i 4 kolovraty. Děvčata chodila s kolovraty na přástky (táčky), kdež bývali i mládenci. Vyprávěli pohádky o strašidlech, zakletých princeznách, hastrmanech, hejkálkovi, ohnivých mužích a po vyprávění se ozval zpěv.

Tak plynuly zimní večery, při nichž muži vedle oprav domácího nářadí, dělali košťata a opravovali cepy, neboť přes den se mlátilo po celou zimu. Cepy se dělaly z habrového nebo jabloňového dřeva. Rukověť (cepovka) byla nejčastěji lipová, protože se rukou hezky při mlácení hladila. Každý mlatec si chránil svůj cep, neboť byl na něj zvyklý. Když se šlo přes ves, bylo slyšet pravidelné úderu cepů v různém počtu podle velikosti hospodářství.

Na konci mlátu, kde byla vrata, byly postaveny „líhy“ (prkna), aby zrní nestříkalo při mlácení před stodolu. Podle velikosti mlátu shodilo se na mlat snopů, které se napřed roubíkem oklepaly, potom rozvázaly a rozhrabaly. Když se po jedné straně obilí omlátilo, obrátilo se na druhou. Po omlácení se sláma vytřásala a svázala a zrní se vyhrabalo doprostřed mlátu na záhon. Dobrý mlatec dovedl mlátit na obě ruce, totiž jednou po pravé straně, a když se unavil zase po druhé straně.

Vymlácené obilí se čistilo přehazováním z jedné strany mlátu na druhou dřevěnou lopatou. Zrní dopadlo nejdále, plevy zůstaly vpředu. Když přehazovač přehodil asi 50 lopat obilí, vzal peroutku (husí křídlo) upevněnou na dlouhé tyči a smetl se zrní plevy, které přece na ně dolétly. Takové obilí nebylo ovšem pěkně vyčištěno, zůstalo v něm ještě hodně plev.

Slamou se šetřilo po celý rok, protože zvláště jařiny měly málo slámy, takže se hovězí dobytek krmil většinou pšeničnou slamou a žitná se řezala ručně na stolicí koním se senem. Tak na stlaní zbylo jen jehličí vyhrabané v lese.

Hnojiště bylo vydáno dešťové vodě, která je propláchlá a hnojnice (močůvka) stále

odtékala, často na náves. Hnůj se vyvezl pro len, k bramborům a pšenici, pokud ovšem byl. Rádlem se kypřila půda, kdežto hákem se zahrnovalo. Brány byl dřevěné z březového dřeva a z počátku měly i hřeby dřevěné.

Žně a ruční práce, foto archiv muzea

K rozsévání zrní se používalo rozsívky, která byla z domácího plátna v rozměru 80-90 cm do čtverce a opatřena na rozích tkanicemi. Rozsěvač svázal dvě tkaničky po jedné straně rozsívky k sobě a navlékl je přes hlavu na levé rameno. Než nabíral zrní, otočil druhé dvě tkaničky kolem pytle s obilím, a když nabral, otočil si tkaničky kolem levé ruky. Při rozsévání nabral pravou ruku do hrsti zrní a rozhodil je vždy současně s vykročením pravé nohy, a to jednou před sebe a po druhé od sebe tak, aby rozsěval v šířce dvou kroků. Dokonalé rozsévání bylo umění, zvláště za větru. Za rozsěvačem se obilí branami zavlačelo. Hroudy se roztloukaly dřevěnými palicemi.

Vozy mívaly dřevěnou dubovou nápravu a brzdu vzađu u zadních kol, což bylo nepraktické pro kočího, zvláště měl-li bujný mladý potah. Obvyčejný vůz měl dvě prkna na dno a po jednom na každou stranu. Větší vůz měl žebřiny, do kterých se podle potřeby nastrčila zežadu i zpředu proutěná košatina. Pro svázání obilí byly ovšem žebřiny delší. A k tomu všemu musel mít pacholek (kočí) řádný bič, aby mohl hlasitě zapráskat.

Líčení života na vsi Jiřím Zetkem v kronice dále pokračuje, ale popis zemědělských prací se stejně tak vztahuje i na hospodářství, která se nacházela v Kralovicích. I zde žilo vedle řemeslníků a úředníků několik hospodářů obdělávajících větší či menší pozemky. Ještě v polovině 20. století stálo při tehdejší okraji města několik stodol (v Maňetínské, Lednické ulici nebo Na Palcátech), které dobu a zemědělské práce popisované v kronice připomínaly.

Jiří Fák

Na svém sedmnáctém zasedání v roce 2022 se Rada města sešla ve středu 5. října:

Rada města schválila: - Informace o občanech města pro policejní a justiční orgány; - Na základě výsledku poptávkového řízení uzavření smlouvy o dílo s firmou Torion s.r.o. Plzeň na zpracování projektové dokumentace akce „Přístavba výtahu pro invalidy na budově radnice města Kralovice, Markova tř. 2“ za cenu ve výši 166.000 Kč bez DPH; - Na základě výsledku poptávkového řízení uzavření smlouvy o dílo s firmou ZIP o.p.s. – Západočeský institut pro ochranu a dokumentaci památek na „Provedení archeologického průzkumu v lokalitě Nad Rybníkem“; - Smlouvu o poskytnutí účelové dotace č. 40532022 z programu Plzeňského kraje „Podpora pro obce, které mají uzavřenu smlouvu s registrovaným poskytovatelem sociálních služeb na zajištění pečovatelské služby na území Plzeňského kraje v roce 2022“. Výše dotace 69.155 Kč; - Uzavření rezervační smlouvy s manželé Pavlou a Tomášem Korimovými na stavební pozemek č. 17, panem Petrem Blechou na stavební pozemek č. 24, manželé Lucii a Pavlem Horákovými na stavební pozemek č. 20, manželé Marikou a Václavem Adamcovými na stavební pozemek č. 25, panem Markem Procházkou na stavební pozemek č. 16, Ing. Pavlem Štušem na stavební pozemek č. 26, paní Michaelou Fenclovou a panem Jaroslavem Bodurkou na stavební pozemek č. 27, panem Janem Schvarzem na stavební pozemek č. 23 a Mgr. Annou Vránovou na stavební pozemek č. 28, vše v lokalitě Nad Rybníkem; - Servisní smlouvu č. 362/2022 uzavíranou s firmou Výtahy Plzeň – Elex s.r.o. na provádění servisu výtahu v Domě s pečovatelskou službou v Kralovicích; - Smlouvu o zřízení věcného břemene – služebnosti č. IV-12-0018266/VB/001 uzavíranou se společností ČEZ Distribuce a.s. na uložení kabelového vedení nízkého napětí do pozemků města p.č. 5207/33 a p.č. 5604/1 v k.ú. Kralovice u Rakovníka; - Na základě cenové nabídky ze dne 23. 9. 2022 provedení oplocení památníku v Řemešíně panem Zbyňkem Džumanem za cenu ve výši 73.690 Kč včetně DPH; - Dodatek č. 6 ke smlouvě č. SWR/15/263 uzavřené s firmou Vera s.r.o. Dodatek rozšiřuje programové vybavení VERA Radnice o nové agendy za celkovou cenu ve výši 49.444,50 Kč bez DPH; - Dodatek č. 1 ke smlouvě o dílo uzavřené s firmou Roadfin stavby s.r.o. na akci „Regenerace sídliště Mírová Kralovice – I. etapa, stavební úpravy Alšovy a Mírové ulice“; - Dodatek č. 1 upravuje cenu díla o odečtení méněprací ve výši 454.302,16 Kč a započítání víceprací v celkové výši 729.602,56 Kč; - Na základě výsledku poptávkového řízení uzavření smlouvy o dílo s Ing. Markem Soukupem na zpracování projektové dokumentace ve stupni pro provádění stavby akce „Stavební úpravy a přístavba hasičské zbrojnice Kralovice“ za cenu ve výši 235.000 Kč bez DPH; - Prodloužení termínu vypracování studie přestavby tělocvičny Základní školy Kralovice paní Lenkou Jandovou a to do 31. 12. 2022; - Strojní pojištění nově pořízeného multifunkčního stroje MultiOne 8.4SK, roční pojistka činí 33.378 Kč.

Rada města vzala na vědomí: - Žádost Základní školy Kralovice o vydání závazného stanoviska v souvislosti s podáním žádosti o dotaci na projekt „Přírodní zahrady“.

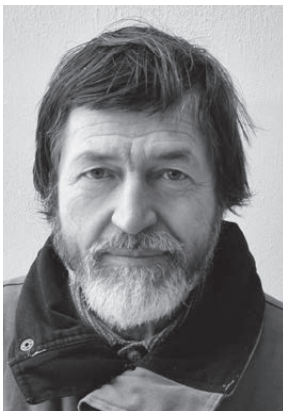
Rada města uložila: - Investičnímu referentovi města Kralovice, Janě Šmírousové, realizovat poptávkové řízení na provedení opravy komunikace a stání pro vozidla u garáží v Mírové ulici, termín do 31. 12. 2022, zodpovídá: Jana Šmírousová; - Tajemníkovi města Kralovice, Mgr. Pavlu Vránovi, vyřídít výše uvedené body projednávané na tomto zasedání rady města, termín do 12. 10.; - vše ke kontrole v radě města.

Žebřinový vůz, foto archiv muzea

Pokračování ze strany 1

Ujmout se úkolu a navrhout realizaci nepostavených, ale plánovaných a z vedut a písemných pramenů známých částí poutního místa vyžadovalo poučenou odvalu. ATELIER SOUKUP OPL ŠVEHLA se specializuje na rekonstrukce památek již po desetiletí. Jeho renomé, zkušenosti i celá řada ocenění za odvážné projekty ho nepochybně předurčily k závěrečnému kroku v Mariánské Týnici. Ing. arch. Jan Soukup, který je v čele ateliéru již celá desetiletí, patří k předním znalcům architektury a k vynikajícím představitelům soudobé moderní architektury i památkové péče. Souběžně s Mariánskou Týnicí vedl mimo jiné ob-

Ing. Jindřich Rineš, foto V. Podestát

(2018) a zařadila se tak mezi elitu památkového fondu v českých zemích. Citlivý přístup k dostavbě Mariánské Týnice, která měla mnoho oponentů, a vysoká kvalita realizace, přinesly ATELIERU SOUKUP OPL ŠVEHLA další cenu. Kromě Stavby roku Pl-

novu katedrály sv. Bartoloměje v Plzni. Je spoluautorem stavby kláštera trapistů v Novém Dvoře a celé řady náročných památkových akcí, podpořených jak národními, tak mezinárodními projekty obnovy kulturního dědictví. Svoji činnost doprovází četnými odbornými publikacemi a přednáškami. V době dostavby východního ambitu se pod jeho vedením Mariánská Týnice stala národní kulturní památkou

Projektovní kolektiv dostavby ambitu v Mariánské Týnici, Ing. arch. Jan Soukup uprostřed, foto V. Podestát

zeňského kraje i Ocenění v celostátní soutěži Stavba roku 2022 za zcela výjimečný způsob obnovy kulturní památky při zachování původních technologií i výrazových prostředků

a práci s barevností a stavebními materiály. Soukup pokračuje dál ve službě Mariánské Týnici při řešení oprav i úpravy okolí a zaručuje tak kontinuitu ducha obnovy. Své postřehy často prezentuje v médiích, která jej ráda vyhledávají, protože dokáže přiblížit veřejnosti podstatu obnovy památek a roli architektury v městském prostředí i v krajině.

Mariánská Týnice měla v posledních třiceti letech celou řadu spolupracovníků,

osobností vědy, kultury, dějin umění a architektury, jimž patří dík za její vzkříšení. Stala se také díky nim obdivovanou památkou regionu.

Irena Bukačová

SPORT

Připravuje Karel Popel

Malá kralovická se opět poběží

Kralovice – V tradiční datum 17. listopadu je připraven pro vyznavače přespolního běhu 17. ročník Malé kralovické. Poslední dvě sezony se závody ale vzhledem ke koronavirové epidemii nekonaly, takže se poběží popatnácté. Zázemí závodu bude opět v areálu starého koupaliště pod Mariánskou Týnicí. Trať závodu vede lesoparkem po polních a lesních cestách. Běžci se budou muset tradičně poprat vedle bahnitého terénu a podzimního počasí i s kratšími prudkými výběhy a seběhy. Na trať se vybíhá intervalově po 10 vteřinách, startovné je dobrovolné, nejlepší obdrží diplomy, medaile a drobné věcné ceny.

Připraveno bude i občerstvení: teplý nápoj v prostoru startu a cíle pro všechny závodníky zdarma, dále bude možnost si zakoupit kávu, grog a jiné drobné občerstvení.

Prezentace dětských kategorií je v místě startu a cíle od 9.00 do 9.45 hod., u ostatních kategorií až do 12.00 hodin. Vyhlášení výsledků dětských kategorií bude v 11.40 hodin před zahájením klání dorostu a dospělých. Parkování je zajištěno na parkovišti u kláštera Mariánská Týnice, odtud povedou šipky na start. Další informace najdete na www.malakralovicka.cz.

Přehled startů jednotlivých kategorií: 10.00 hod. *superminižactvo* (roč. nar. 2018 a ml. – trať 100 m), 10.15 h. *minižactvo* (2016–2017, 290 m), 10.30 h. *nejml. žactvo* (2014–15, 600 m), 10.45 h. *ml. žactvo* (2011–2013, 990 m), 11.00 h. *st. žactvo* (2008–2010, 1500 m), 12.15 h. *dorost* (2005–2007), *junior*ky (2002–2004), *ženy* (2001–1971), *veterán*ky (1972 a starší, vš. 2300 m), 12.45 h. *junioři* (2002–2004), *muži* (2001–1971), *veteráni* (1972 a starší, vš. 3100 m).

VÝSLEDKY

BASKETBAL: *celostátní liga juniorek U19* v. Kladno 70:49, v. HB Basket Praha B 76:52, v. Tygři Praha B 77:64; *celostátní liga kadeček U17* v. USK Praha B 66:81, v. Ústí n. L. 38:132, v. Tygři Praha B 40:132, v. Slaný 38:71; *liga žákyň U15* v. Tygři Praha 51:102, v. Sparta 80:45, v. HB Basket Praha 58:89, v. Loko K. Vary 32:75, v. Chomutov 66:36; *liga žákyň U14* v. HB Basket Praha 37:67, v. Nusle 87:42, v. Kladno 90:35, v. Strakonice 28:89, v. Klatovy 70:45; *krajský přebor*

minižákyň U13 v. Rokycany 60:44 a 65:43; *krajský přebor minižákyň U12* v. Klatovy 50:46 a 54:20, v. Tachov 59:30 a 74:30.

FOTBAL: *I. A. tř. muži A* v. Košutka 1:0, v. Kaznějov 4:3, v. Rokycany B 5:1; *krajská soutěž dorostu* v. H. Bříza 1:7, v. v. M. Touškov 0:7, v. Kaznějov/Třemošná 2:2, v. Radnice 11:1, v. Mladotice 4:8; *OP muži B* v. Líně 0:3, v. Křelovice 2:1, v. D. Bělá 0:0, v. Zbůch 2:1, v. Dobříč 2:2; *OS st. žáků sk. B* v. Mladotice/Žihle 1:4, v. Kožlany 11:1, Kozojedy/Dobříč 14:1, v. Plasy 6:1, v. Hadačka 6:3 (po podzimu 2. místo, 7–6 0 1, skóre 65:16, 18 b.); *OP ml. žáků* v. Líně 0:5, v. Všeruby 2:3, v. Nýřany 2:15, v. Kozolupy 2:11, v. Zbůch 0:10, v. Třemošná 2:4, v. Mladotice 2:2; *OS st. přípravky* v. H. Bříza 8:14, v. Dobříč/Kozojedy 6:8, v. Trnová 8:2, v. Všeruby 8:1, D. Bělá 20:5, v. Třemošná 8:6; *OS ml. přípravky* v. H. Bříza 14:6, v. Třemošná 3:17.

MOTOKROS: *Tomanon Cup* (9. 10., Horš. Týn) – *ktg. MX2* – 2. Viktor Sládek, *ktg. do 50 ccm* – 10. J. Slemenský, *ktg. do 65 ccm* – 7. Matěj Slemenský, *ktg. rodič/mechanik* 6. Mar. Slemenský (vš. MX Kralovice).

NOHEJBAL: *OP družstev mužů*, o 3. místo: Hradecko B – Žebnice 3:5.

ORIENTAČNÍ BĚH: *obl. žebříček* (15. a 16. 10., K. Vary), *sprint* – *ktg. D12* 3. E. Houbová, *ktg. D14* 5.–6. A. Hanáková, *ktg. D16* 5. A. Fišarová, *ktg. D18* 3. Vlachová, *ktg. D45* 3. M. Hanáková, *ktg. H12* 2. M. Haller, *ktg. H18* 3. F. Kropáč, *ktg. H21* 5. O. Pova, *ktg. H55* 1. J. Kropáč, 5. Hanák; *klasická trať* – *ktg. D12* 4. E. Houbová, *ktg. D14* 2. A. Hanáková, *ktg. D16* 3. A. Fišarová, 4. Pokorná,

Žák kralovické základní školy Ondřej Špiroch zvítězil v okresním přeboru v přespolním běhu, který proběhl v úterý 4. října v Plasích. Svým výsledkem pomohl i k triumfu kralovického družstva v kategorii starších žáků. Foto K. Popel

plynovodního potrubí do pozemků města. Předběžný záměr je v souladu s aktuálním Územním plánem Kralovice.

Rada města doporučila: - Zastupitelstvu města Kralovice schválit směnu pozemků města p.č. 4944/57 (odděleno z pozemku 4944/12) a p.č. 5599/6 (odděleno z pozemku p.č. 5599/1) vše v k.ú. Kralovice u Rakovníka; - Zastupitelstvu města Kralovice schválit prodej pozemku města p.č. 5431/145 v k.ú. Kralovice u Rakovníka.

Rada města vzala na vědomí: - Usnesení ze čtvrtého zasedání Školské rady Základní školy Kralovice, které se konalo dne 31. srpna 2022.

Rada města se seznámila: - S nabídkou pana Karla Vavříčka na prodej pozemku p.č. 1027/36 v k.ú. Kralovice u Rakovníka.

Rada města neschválila: - Na základě vyjádření osadního výboru žádost pana Pavla Soukupa o pronájem části pozemku p.č. 863/12 v k.ú. Řemeslín.

Rada města uložila: - Investičnímu referentovi města Kralovice, Janě Šmírousové, realizovat poptávkové řízení na zhotovitele projektové dokumentace k provedení stavby přístavby hasičské zbrojnice v Kralovicích, termín do 31. 3. 2023, zodpovídá Jana Šmírousová; - Tajemníkově města Kralovice, Mgr. Pavlu Vránovi, vyřídí výše uvedené body projednávané na tomto zasedání rady města, termín do 30. 9.; - vše ke kontrole v radě města.

Kralovičtí fotbaloví dorostenci jsou v aktuální tabulce krajské soutěže na devátém místě. Na snímku z duelu s Bolevcem je u míče Marek Pecka, zcela vpravo Jan Lang. Foto K. Popel

ktg. D18 5. Vlachová, *ktg. D21* 4. Žákovcová, *ktg. H12* 4. M. Haller, *ktg. H18* 4. F. Kropáč, *ktg. H55* 1. J. Kropáč, 3. Hanák, *ktg. T2* 4. H. Houbová. *Obl. žebříček* (22. a 23. H. Žďár u Ostrova), *krátká trať* – *ktg. D10* 4. Koptová, 5. K. Gelnerová, *ktg. D12* 5. E. Houbová, *ktg. D14* 5. A. Hanáková, *ktg. D16* 3. Pokorná, *ktg. D18* 2. Vlachová, *ktg. D21* 4. L. Hanáková, *ktg. H12* 3. M. Haller, *ktg. H16* 4. J. Bejvančický, *ktg. H18* 3. F. Kropáč, *ktg. H21* 5.–6. O. Pova, *ktg. H55* 3. Hanák; *klasická trať* – *ktg. D10* 4. K. Gelnerová, *kg. H10* 5. O. Knot, *ktg. H12* 4. M. Haller, *ktg. H21* 5. O. Pova, *ktg. H55* 4. Hanák, *ktg. T4* 2. L. Hanáková, 3. K. Romová (vš. Kometa Kralovice).

STOLNÍ TENIS: *první kolo Zpč. poháru mužů* (9. 10., H. Bělá) – 9. D. Roučka, 10. P. Csukás; *divizní turnaj mládeže* (25. 9., Plzeň) – *divize II* 10. M. Popel, *divize IV* 4. D. Popel; *divizní turnaj mládeže* (8. 10., Dobřany a Nýřany) – *divize II* 12. M. Popel, *divize III* 16. D. Popel, *divize IV* 1. P. Csukás; *okresní přebor jednotlivců ktg. U13* (22. 10., H. Bělá) – *dvouhra* 8. D. Popel, *čtyřhra* – 3. D. Popel (+ Lehner/Kožlany), *smíšená čtyřhra* – 5.–8. D. Popel, Henžlíková (Kaznějov); *krajský přebor družstev mužů II. tř., sk. A* Kralovice A v. Nýřany C 7:10, v. Stříbro B 9:9, v. Radnice 10:5, v. SKUŘ Plzeň b 4:10; *OP družstev mužů II. tř.* Kralovice B v. Kralovice C 18:0 a 18:0, v. Kaznějov B 10:8,

v. Kožlany B 18:0, Kralovice C v. Kaznějov B 1:17, v. Kožlany B 6:12.

PETANQUE: *šesté kolo soutěže dvojic* (8. 10., sokolovna) – 1. I. a M. Houdovi 11 b., 2. Moučková, Černá 10, 3. A. a J. Frankovi 9; *celkově* (10 dvojic): 1. I. a M. Houdovi 69 b. (skóre 415:351), 2. Vojtek, Růžek 61 (383:358), 3. J. a M. Fryčkoví 58 (388:392).

TURISTICKÝ ZÁVOD: *mistrovství ČR smíšených dvojic* (12. 10., Fr.-Místek) – *ktg. do 30 let* (součet věku závodníků) 10. Iblova, Knop, 18. Farková, Vlach; *ktg. 30 až 70 let* 4. Vlachová, Kůsa.

VOLEJBAL: *první kolo OP mužů* (23. 9., Kaznějov) – VK Kralovice v. Kožlany 2:1, v. Kaznějov 2:0, v. Zbůch 2:0, v. turnaji 1. místo.

KRÁTCE

FOTBAL: tradiční „rubrika“ sportovního zpravodajství TV Nova „Borec na konec“ patřila v pondělí 3. října Kralovicím, resp. hráči fotbalového A celku Jakubu Vlkovi. Oceněna byla jeho dalekonosná střela v duelu I. A třídy s Košutkou, která pro FK Sokol znamenala výhru 1:0.

TURISTICKÝ ZÁVOD: první klání třídlíneho Poháru Plzeňského kraje 2023 proběhlo v neděli 23. října u Opárenského mlýna (o. Litoměřice). Na start se postavilo devatenáct zástupců KČT/TOM Kralovice.

POZVÁNKY – sportovní, kulturní a společenské akce LISTOPAD 2022

SPORTOVNÍ UDÁLOSTI:

BĚH – ČT 17. 11. Malá kralovická, staré koupaliště, 10 h

FOTBAL – SO 12. 11.: muži A v. Mochtín (10.15), muži B v. Nýřany (14), **NE** 13. 11.: ml. žáci v. Plasy (9.15, vše stadion Sokola).

STOLNÍ TENIS – SO 12. 11.: muži C v. H. Bělá E (9), muži B v. H. Bělá E (14); **SO** 26. 11.: muži C v. Vejprnice B (9), v. Nýřany D (14), muži B v. Nýřany D (9), v. Vejprnice B (14, vše sokolovna).

KULTURNÍ A SPOLEČENSKÉ AKCE:

ČT 3. 11. *Lampionový průvod*, sraz na náměstí u kašny, 17 h

SO 5. 11. *Podzimní oživlá prohlídka*, muzeum, 14 h

ÚT 8. 11. *Biskup bez snowboardu*, beseda, MěK, 18 h

ČT 10. 11. *Na kus řeči s M. Donutílem*, LD, 19 h

SO 12. 11. *Electro swing – Dazeheart*, disco, LD, 20 h

ST 16. 11. *Mladí pěvci v Mariánské Týnici*, koncert, muzeum, 19 h

PÁ 18. 11. *Tradiční trhy*, náměstí, od 8 h

PÁ 18. 11. *Golfový ples*, LD, 20 h

ČT 24. 11. *Pavlaína Senic, Marian Vojtko*, koncert, LD, 18.30 h

PÁ 25. 11. *Diskotéka DJ Butan*, B-club, 21 h

NE 27. 11. *První adventní neděle*, náměstí, 17 h

ÚT 29. 11. *Hudebně poetické setkání s cestovatelem Patrikem Kotrbou*, MěK, 18 h

VÝSTAVY V MUZEU:

7. 9. – 5. 11. Tajemství úrody

Otevírací doba muzea v listopadu: 1.–5. 11. denně od 9 do 17 hodin a 6.–30. 11. pouze v pracovní dny od 9 do 15 hodin.

PŘEDNÁŠKY POŘÁDANÉ MUZEEM:

ST 2. 11. *Příběh Chrudimského Krista aneb zázračný obraz v pavučině barokní legendistiky*, Státní archiv Plzeň-sever v Plasích, 17 h

PO 14. 11. *Baroko v zahradním umění*, Státní archiv Plzeň-sever v Plasích, 17 h

BOHOSLUŽBY – EVANGELICKÝ KOSTEL:

V neděli 6. 11. se bohoslužba nekoná.

NE 13. 11.: **22. neděle po sv. Trojici** (9 h; bohoslužba Českobratrské církve evangelické s vysluhovááním sv. Večeře Páně, výpomocný kazatel Jan Krejčí)

NE 20. 11.: **Poslední neděle liturgického roku** (16 h; bohoslužba Církve československé husitské, farář Jiří Chytil)

NE 27. 11.: **1. neděle adventní** (9 h; bohoslužba Českobratrské církve evangelické s vysluhovááním sv. Večeře Páně, farář Karel Šimr)